

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2018-2027

Summary in Slovenian

Preberite celotno knjigo na: 10.1787/agr_outlook-2018-en

Napoved OECD in FAO za področje kmetijstva 2018–2027

Povzetek v slovenščini

Napoved za področje kmetijstva 2018–2027 je skupno delo OECD ter Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), h kateremu so prispevali vladni strokovnjaki iz držav članic obeh organizacij ter specializirane organizacije za primarne proizvode. Predstavlja soglasno oceno pričakovanih glavnih trgov primarnih proizvodov v kmetijskih in ribiških panogah za obdobje desetih let na nacionalni, regionalni in svetovni ravni. Letošnja izdaja vsebuje posebno poglavje o možnostih ter izzivih kmetijskega in ribiškega sektorja na Bližnjem vzhodu in v Severni Afriki.

Deset let po zvišanju cen hrane v obdobju 2007–08 so pogoji na svetovnih kmetijskih trgih precej drugačni. Proizvodnja številnih primarnih proizvodov se je močno povečala ter leta 2017 dosegla rekordne ravni za večino vrst žita, mesa, mlečnih izdelkov in rib, zaloge žita pa so se povzpele do najvišjih ravni v zgodovini. Obenem se je začela upočasnjevati rast povpraševanja. V zadnjem desetletju je povpraševanje večinoma spodbujala rast dohodkov na prebivalca v Ljudski republiki Kitajski (v nadaljevanju Kitajska), ki je v državi krepila povpraševanje po mesu, ribah in krmi za živali. Ta vir rasti povpraševanja se upočasnjuje, novi viri svetovnega povpraševanja pa niso zadostni, da bi vzdrževali splošno rast. Zato bodo cene kmetijskih proizvodov po pričakovanjih ostale nizke. Prav tako je vnovično povišanje v naslednjih nekaj letih malo verjetno zaradi trenutne visoke ravni zalog.

Slabjenje rasti povpraševanja bo predvidoma vztrajalo tudi v naslednjem desetletju. Prebivalstvo bo glavni spodbujevalec rasti potrošnje za večino primarnih proizvodov, čeprav se bo stopnja rasti prebivalstva po napovedih zmanjšala. Poleg tega bo potrošnja številnih primarnih proizvodov na prebivalca na svetovni ravni ostala nespremenjena. To je posebej opazno pri osnovnih živilih, kot so žita ter korenin in gomolji, pri katerih je raven potrošnje v mnogih državah blizu ravni nasičenja. Po drugi strani se rast povpraševanja po mesnih izdelkih upočasnjuje zaradi regionalnih razlik v preferencah in omejitvev razpoložljivega dohodka, medtem ko se bo povpraševanje po živalskih proizvodih, kot so mlečni izdelki, v prihodnjem desetletju predvidoma povečevalo hitreje.

Za žita in oljnice bo najpomembnejši vir rasti povpraševanja krma in takoj za njo prehrana. Velik delež dodatnega povpraševanja po krmi bo še naprej prihajal iz Kitajske. Vseeno se bo povpraševanje po krmi na svetovni ravni predvidoma upočasnilo kljub intenzivnejši živinoreji. Veliko dodatnega povpraševanja po hrani bo izviralo v regijah z visoko rastjo prebivalstva, kot so Podsaharska Afrika, Indija ter Bližnji vzhod in Severna Afrika.

Rast povpraševanja po žitih, rastlinskem olju in sladkornem trsu kot surovinah za proizvodnjo biogoriv bo predvidoma precej skromnejša kot v zadnjem desetletju. Medtem ko je v preteklem desetletju rast biogoriv prispevala več kot 120 megaton dodatnega povpraševanja po žitu, zlasti koruzi, bo ta rast v obdobju napovedi po pričakovanjih praktično nična. V razvitih državah obstoječe politike po vsej verjetnosti ne bodo podpirale veliko nadaljnega povečanja. Prihodnja rast povpraševanja bo zato večinoma izvirala v državah v razvoju, od katerih so mnoge uvedle politike, ki biogorivom dajejo prednost.

Izjeme v splošnem vzorcu upočasnjevanja rasti povpraševanja na prebivalca so sladkor in rastlinska olja. Vnos sladkorja in rastlinskih olj na prebivalca se bo v državah v razvoju po pričakovanjih povečal, ker

urbanizacija v njih spodbuja večje povpraševanje po predelani in (pol)pripravljeni hrani. Spremembe v ravni potrošnje hrane in sestavi prehrane pomenijo, da bodo države v razvoju še naprej nosile »trojno breme« podhranjenosti, prekomerne prehranjenosti in neustrezne prehranjenosti.

Svetovna kmetijska in ribiška proizvodnja se bo v naslednjem desetletju predvidoma povečala za 20 odstotkov, a s precejšnjimi razlikami med regijami. Visoka rast se pričakuje v Podsaharski Afriki, Južni in Vzhodni Aziji ter na Bližnjem vzhodu in v Severni Afriki. Nasprotno bo rast proizvodnje v razvitem svetu predvidoma precej nižja, še posebej v Zahodni Evropi. Rast proizvodnje bo dosežena zlasti z večjo intenzivnostjo in učinkovitostjo ter deloma s povečanjem proizvodne baze prek povečanja čred in pretvorbe pašnikov v njivske površine.

Ob počasnejši rasti povpraševanja in proizvodnje se bo trgovina na področju kmetijstva in ribištva po pričakovanih povečevala po približno polovični stopnji rasti iz prejšnjega desetletja. Neto izvoz se bo okrepil iz držav in regij z obiljem zemlje, zlasti v Amerikah. V državah z visoko gostoto poseljenosti ali visoko rastjo prebivalstva, zlasti na Bližnjem vzhodu in v Severni Afriki, Podsaharski Afriki ter v Aziji, bo opaziti povečanje neto uvoza.

Pri skoraj vseh kmetijskih izdelkih bo uvoz po pričakovanih ostal koncentriran znotraj stabilne skupine glavnih držav dobaviteljic. Pomembna sprememba je vedno večja prisotnost Ruske federacije in Ukrajine na svetovnih trgih žita, za katero se pričakuje, da se bo nadaljevala. Visoka koncentracija izvoznih trgov lahko poveča dovzetnost svetovnih trgov za pretrese na področju ponudbe kot posledico naravnih ali političnih dejavnikov.

Napoved za področje kmetijstva 2018–2027 je izhodiščna projekcija, ki predpostavlja, da se bodo trenutno veljavne politike nadaljevale tudi v prihodnosti. Poleg tradicionalnih tveganj, ki zadevajo kmetijske trge, se pojavlja vedno večja negotovost glede kmetijskih trgovinskih politik ter skrbi glede možnosti naraščajočega protekcionizma po svetu. Trgovina na področju kmetijstva igra pomembno vlogo pri zagotavljanju prehranske varnosti in utemeljuje potrebo po spodbujevalnem okolju trgovinskih politik.

Bližnji vzhod in Severna Afrika

Letošnje posebno poglavje se osredotoča na Bližnji vzhod in Severno Afriko, kjer naraščajoče povpraševanje po hrani ter omejeni viri zemlje in vode vodijo v vedno večjo odvisnost od uvoza osnovnih prehranskih proizvodov. Mnoge države porabijo velik delež svojih izvoznih zaslužkov za uvoz hrane. Prehransko varnost ogrožajo konflikti in politična nestabilnost.

Kmetijska in ribiška proizvodnja v regiji se bo predvidoma povečevala za približno 1,5 odstotka na leto, večinoma zaradi izboljšane produktivnosti. Politike v regiji spodbujajo proizvodnjo in porabo žita, zaradi česar so na 65 odstotkih njivskih površin posajene žitarice z visoko porabo vode, zlasti pšenica, ki predstavlja velik delež vnosa kalorij. Prehrano bo po pričakovanih še naprej zaznamoval visok delež žita in sladkorja z nizkim vnosom beljakovin iz živalskih virov.

Alternativni pristop k prehranski varnosti bi preusmeril politike stran od podpiranja žita k razvoju podeželja, zmanjšanju revščine in podpori proizvodnje vrtnarskih pridelkov višje vrednosti. Taka sprememba bi prispevala tudi k bolj raznovrstni in zdravi prehrani.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Preberite celotno angleško različico na [OECD iLibrary!!](#)

© OECD (2018), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2018-2027*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2018-en